

Kiegészítő skálák a Rorschach tesztben

Statisztikailag alátámasztott támpontokat adnak a Ro-diagnosztikában. Azon a feltevésen alapulnak, hogy meghatározott kóros folyamat meghatározott perceptuális torzulásokkal és a képzetáramlásban meghatározott zökkenőkkel jár együtt. (a nem kóros jegyeknek és elaborációs készségeknek is megvannak a Ro jegyeik.)

Patológiai szempontból homogén csoport szignifikánsan különbözik a hasonló korú, nemű, iskolázottságú normál csoporttól, akkor ezek a különbségek súlypontozva adják az adott betegcsoport diagnosztikai skáláját.

Meghatározzuk azt az övezetet, mely a betegekre jellemző és azt a tartományt, melybe a normális populáció tartozik.

Realitás index (Neiger)

11 elsődleges (v1) és 5 másodlagos (v2) vulger választ tartalmaz:

I.	a	G	Denevér, lepke, madár (semmi más rovar vagy szárnyas)	v1
II.	a	G	Bármely két emberi v. emberszerű figura, ha 2-es a feje	v2
III.	a	G	Bármely két emberi v. emberszerű alak, 8-as a lába	v1
	c	1	Emberfej (gyakran néger)	v2
IV.	a	(1-es nem)	Bármely emberi v. emberszerű v. majom, de egyéb állat nem	v1
	a, c	1	Állatfej	v2
VI.	a, c	G	Állatbőr, irha, prémszőnyeg	v1
VII.	a	1, 2	Ember v. emberszerű lény feje	v1
VIII.	a,b,d	1	Bármely négylábú állat	v1
IX.	b, d	11	Szarvas emlős feje	v1
	b, d	3	Ember vagy emberszerű lény feje	v1
		1	Ember vagy emberszerű alak	v2
X.	a,b,d	6	Pók, rák, skorpió, medúza stb.	v1
	a	16	Bármely állati fej (rovarfej is)	v1
	a	3	Bármely állat, akár emberszerű is, de nem ember	v1
	a	7	Bármilyen négylábú állat vagy madár	

Az iskolázottságnak megfelelő standard érték

Általános iskola	Középiskola	Főiskola, egyetem
6 osztályig: 2,5	I.: 1,5	I.évtől: 0,0
7-8 osztályig: 2	II-III.: 1	
	IV.: 0,5	

A realitás-index kiszámítása

1. Összeszámoljuk a skálába tartozó válaszokat. A v.sz. jkv-ében előforduló v1 és v2 válaszok közül a fönti skálába tartozókat vesszük számításba, egyéb vulger válaszokat nem. A skálába tartozó minden vulger válasz 1 pontot kap. Egy lokalizációs helyre csak 1 pontot adunk.
2. A skálába tartozó válaszok összegéhez hozzáadjuk az iskolázottságnak megfelelő értékpontot.

Az így kapott szám a realitás-index.

Értelmezés:

Normális érték 8 és nagyobb

Valószínűleg normális érték: 5-7,5

Valószínűleg patológiás érték: 3-4,5

Patológiás érték: 2,5 és kisebb

Szociabilitás skála (Szakács Ferenc)

A skála pozitív pólusa azt a személyiségképet jelzi, melynek alapján valaki központi helyet foglal el a közösségben, negatív jegyei arra a személyiségképre utalnak, melynek révén valaki a közösségben a perifériára szorul.

Pozitív jegyek

1. Tűz mint tartalom
2. Legalább 4 FFb
3. Asszoc. B
4. Intenció
5. Feszült MF
6. min. 2 B
7. FT-ben G vagy G
8. Regressziós index normális
9. Ambiekvális ÉT

Negatív jegyek

1. Gyanakvó reakció
2. Befestés
3. Tagadó válasz
4. Színütközés
5. szenzoriális MF
6. introverzió nélküli extravertált ÉT

Értékelés:

a pozitív és negatív jegyeket összevonjuk, és a kapott eredmény alapján ha:

- +9 és több, magasfokú szociabilitás
- +8 és +3 között valószínű jó szociabilitás
- +2 és -3 között valószínű rossz szociabilitás
- 4 és kevesebb rossz szociabilitás

Regressziós index (Rs) (Neiger)

Támponot ad a viselkedésben megnyilvánuló regresszió tényének és fokának megítéléséhez. Külön női és férfi skála, pozitív és negatív előjelű jegyek

összege. Az iskolázottság szerinti kiegészítés csak a nők esetében használatos.

RSf (férfi)

Pozitív előjelű jegyek:

Alacsonyabbik F%

konstans érték 90

Negatív jegyek: válasszám 11 vagy kevesebb (-50), 12-14 (-11); Fbn ha egy van a jegyzőkönyvben (-20), ha 2 vagy több (-40)

RSn (női)

Pozitív jegyek

Alacsonyabbik F%; minden B+ (10); minden Bsec+(10); minden FFb+ (10)

Negatív jegyek

Válasszám 11 vagy kevesebb (-50), 12-14 (-15); Fbn ha egy van a jegyzőkönyvben (-20), ha 2 vagy több (-40); ha előfordul Fb, akkor egyenként(-15).

A pozitív és negatív értékeket összevonjuk és az így kapott érték szerint meghítározzuk a regresszió fokát (a megadott skálaértékekkel összehasonlítva).

Nők esetében a kapott nyerspontot kiegészítjük az iskolázottságnak megfelelő kiegészítő pontokkal (ált isk.: 75; közép isk 1. oszt.:70; k.isk.2. oszt.: 65; k.isk.3.oszt.: 60; érettségi: 55; főiskola: 50).

Értékelés: regresszió:RSf 141 és alatta; RSn 89 és alatta
valószínű regresszió: 141-160; 90-129
valószínű normális.161-179; 130-185
normális:180 és fölött; 186 és fölött

Organikus skála

Mentális leromlásra és pszichés tünetek organikus hátterére utal, de nem differenciál a különböző károsodások között.

A skála 10 jegyből áll:

1. alacsony válasszám (buzdítással 17; anélkül 15 vagy kevesebb)
2. reakcióidő meglaszt (idő/válasszám) (buzdítással 1 perc, anélkül 1,2)
3. Alacsony F% (az alacsonyabbikat nézzük) 65% vagy kevesebb
- 4.V% 30 vagy kevesebb
5. max. 1 B vagy Bsec
6. Perszeveráció min. 3 táblán
7. Fbn válasz (egy is elég)
8. Gépies fordulat
9. Bizonytalanság mint különleges reakció
10. Tehetetlenség, mint különleges reakció.

A skála második 5 jegye érzékenyebb az organikus károsodásra, így ha az eredményben a második 5-ből kerül ki, akkor !-et teszünk ki, ha 3 vagy több is ezekből kerül ki akkor két !-t írunk az eredmény mellé.

Organikus pszichoszindrómára az 5 pontnál magasabb érték utal, felkiáltójeles eredmény esetében már 4 is.

Kiegészítő jegyek, ha kettőnél több+ ha 3 vagy több ++ jelet írunk az eredmény mellé:

Kifejezési amnézia

Min. 2 Unbestimmt F- mellett

Részletezés

Hézaghangsúlyozás

nFb válasz

Kérdő, Tagadó, Vagy-vagy kül. reakciók gyakori előfordulása.

Alkoholizmus - orális fixáció - szindrómája (Mezei Árpád, Erdélyi Éva)

A Ro jegyek az alkoholizmus pszichés hátterét ragadják meg.

1-4, az oralitást

5-6 az uretralitást

7. analitást; 8-10 szexuális paradoxitát

11-12 mániás depressziós feszültséget

13. az alkohol okozta károsodás következményét, a parkinsonos tünet élményét. elsődleges orális tartalom (harapó száj, köpködés, női mell)

1. Utalás parazitizmusra(élősd, hernyó, megrágott levél, szívóberendezéssel ellátott állat)
2. Virág
3. Kapaszkodás tartalmak
4. Elsődleges uretrális tartalom (vízesés, vizet fröcsköl)
5. Feldolgozott uretrális tartalom(vízben úszó élőlény, díszes vagy más jelzővel kiegészített szökőkút, forrás)
6. Elsődleges anális tartalom (anus, podex, excretiós működés),vagy azt megközelítő áttételek (féldrágakő, pénz)
7. VI. táblán saját szexus, anus vagy olyan tartalom, mint csáp
8. VI. táblán Versagen
9. VI táblán halál, vipera
10. Bohóc, mint tartalom
11. Színhívás
12. Merevséget kifejező tartalmak(szobor, cseppkő, piramis, szikla...)

Értékelés: 30 válasznál 4, 21-30 válasznál 3, 12-20 válasznál 2 jegy 12-nél rövidebb válasszámú jk.-nél már 1 jegy is jelzésnek tekinthető (ha a VI. tábla megoldása negatív).

Szociopátia Vs. Neurózis skála (S-N skála) (Mérei Ferenc)

A Cleckley-féle szociopátiás személyiséget határolja el a szituatív neurotikustól. A két betegcsoportot hasonlították össze normál mintával, a jellegzetes jegyeket összegyűjtötték és szignifikancia szint szerint 1-5-ig súlypontoszták.

Két mutatót kaptak az egyik a szociopátiás személyiségfejlődés, a másik a neurotikus fejlődés mellett szól. Külön skála van nőkre és férfiakra. Ha a szociopátiás indikáció 10 (nőknél 13) vagy annál több, és a neurotikus indikáció 5 (nőknél 10) vagy annál kevesebb, akkor antiszociális fejlődés valószínű.

Ha az S skála 9 (nőknél 8) vagy annál kevesebb és a N 6 (nőknél 10) vagy afölött van, akkor inkább neurotikus fejlődésre kell gondolnunk. Ha az értékek alacsonyak, de a különbség éles, az indikáció már nem egyértelmű, de még valószínű. (pl. 5:0; 7:2...)

Szenzitivitás-paranoiditás skálája (Bagdy Emőke)

Szem-válaszok; Gyanakvó reakciók; Tartalmatlanítások; Percepció jellemzők; Indulattalanítás-veszélytelenítés; Rejtőzködések; Tulajdonítások; Jelentésadást kísérő bagatellizálások; Szimmetriahangsúlyozás; Jelentésadás nélküli bagatellizálások;

Veszélyprojekciók jegyzőkönyvben való előfordulásának gyakoriságát megszorozzuk az úrlapontalálható súlypontoszámmal. A kapott eredményeket összeadjuk. Ezt elosztjuk a feleletszámmal +10 és a kapott eredményt megszorozzuk 10-el és kivonjuk belőle a feleletszámot. Az így kapott végösszeg alapján a táblázatnak megfelelően besorolhatjuk.

Epileptoiditás-Hiszteroiditás skála (E – HY) (Bohm)

Az epileptoid és hiszteroid konverzió elkülönítésére használható.

1. Meghosszabbodott reakcióidő (átl. 1,3 perc)
2. max. 1 B válasz
3. F%-ok, ill. a két F% átlaga <70
4. Fbn (egyszeri előfordulás is!)
5. min. három Perszeveráció
6. max. 4 V1 válasz
7. Részletezés mint tendencia , min. 5 táblán jelölhető módon
8. Leírások, vagy részletezésből kiinduló leírások
9. Szimmetria reakció (utalás, hangsúly, ütközés, hiány), akár egyszer is
10. vélemény a vizsgálatról
11. G 5-10
12. Válaszok átlagos reakcióideje 20. sec.
13. Hd sokk, elakadás a szürke táblákon, akár a reakcióidő megnyúlásával is
14. Agresszív reakciók, kegyetlen tartalmak, pl. csonkítás

Értékelés: 5 vagy annál magasabb érték epileptoiditásra utal, alatta inkább konverziós tünetépzést jelez.

Suicidium

Fontos a predikció! Kerülhet-e olyan feszültségi veszélyhelyzetbe a személy, melyben a suicidium lehetséges vagy valószínű és milyen fokú ez a készletés? Más-más pszichológiai konstelláció lehetséges, pl.

Sch	vitális szorongás
Depresszió	elveszettel való azonosulás
Infantilis hy	környezet büntetése, bosszúállás
Narcisztikus	sajnálattalás igénye
Ppata	felelősség alóli kibújás....

Nehézség: többféle patológiában jelentkeznek azonos szorongásos jegyek (pl. IV. tábla Hd ütközés, koartáció, „sár” tartalom stb.)

Lényeg a tárgyvesztési konfliktus alacsony toleranciaszintje.

10 jegyes suicid skála (Kun-Mérei)

1. Inadekvát B: cirkuláris vonás, gyors hangulatváltozás
2. F/Fb/ válaszok. Szenzitivitás, alacsony emocionális tolerancia: kis frusztrációt teljes tárgyvesztésként élnek át
3. IV. (VI., VII. ld. 7.pont) tábla rossz megoldása, deform-defekt válaszok kiegészítő jegyek
4. Introvertált ÉT együtt zw hangsúlyú IT: tárgyvesztés → introjekció, az introverzió gyászmechanizmusa → suicidium

További jegyek

5. Koartált, koartatív ÉT – beszűkülés
6. Defekt válaszok szign.
7. Elakadások a IV., VI., és VII. táblán
8. Regressziós Index alacsony
9. A két F+% különbsége, magasabb F1+%
10. FFb – válasz, inadekvát érzelmi alkalmazkodás

SPS Suicid Predikciós Skála (Piotrowski)

Arra ad választ, hogy a már szuicidumot elkövetett személyektől várhatunk-e újabb kísérletet.

Pozitív jegyek:

Intellektuális regresszió:

Válasszám kevesebb, mint 20.

Min. 1 Versagen

Nincs konstruktív G

Ambivalencia, vitális szorongás:

Versagen, sokk, ütközés a IV. táblán

Versagen, Sokk vagy Ütközés a VI. táblán (férfi jegyzőkönyvben); női jegyzőkönyvben a VII. táblán Színválasz eltolódása (ad színválaszt, de a II és III táblán nem)

Agresszív viszonyulás:

M% < 10%

Énközpontú emocionalitás

Ennivaló tartalom (min.1)

Halálgondolat:

Halálra utaló válasz

Halál szó vagy azt feltétlenül implikáló szó alkalmazása (pl. felakasztjuk).

Paradox reakció:

Táncmozgás

Tréfás, örömteli tevékenységet kifejező mozgásválasz

Szín és árnyékolás mint együttes determináns

Negatív jegyek

Obj. krit.

Zw > 2

SCH skála (Hegedűs Imre)

Pozitív jegyek:

1. egynél több Perszeveráció 3
2. Bizarr verbalizáció 3
3. Pozíció válasz 3
4. Színmegnevezés 3
5. Neologizma 3

6. Egynél több Versagen 3
7. Kontamináció 3
8. Fordulat az értelmezésben 2
9. Versagen vagy Sokk a III. táblán 2
10. Bedeutung 2
11. Ideovizualitás 2
12. Számreakció 2
13. Énbevonás 2
14. Kitérő verb. 2
15. Hasonlósági illúzió 1
16. Autolokalizáció 1
17. Defekt Fb 1
18. Autisztikus magyarázat 1
19. Inverzió 1
20. Ráismerés 1
21. Válasszám kevesebb mint 17 2
22. $F\% < 70$ (a két $F\%$ középértéke alapján) 3
23. Koartáció 2

Negatív jegyek

1. Intellektuális Fb
2. Színdicséret 1
3. Kombináció 1
4. Rejtett értelmezés 1
5. Élettelenítés 1
6. Intencionalitás 1
7. Aránytalanság 1
8. Piros ütközés 1
9. Fok. Jel. Tud. 1
10. egynél több Szimmetria reakció 1
11. Perspektíva 1
12. Takarás 1
13. Távolítás 1
14. FH reakció 1
15. Hd elaboráció 1
16. szín elaboráció 1
17. Tükör reakció 1
18. Egynél FFb+ 2
19. $F+\%80-90$ (két $F\%$ középértéke alapján) 2, ha 90-95, akkor 3
20. Tartalmi körök száma 10-14 2, Ha 15-nél több, akkor 3

Értékelés:

+11 és több ha a – értékek száma 3 alatt van, schizophrénia mellett szól
+7 és +10 között, ha a – értékek száma kevesebb, mint 5 a sch.

Valószínű

+ 7 és +10 között, ha a – értékek száma 5 fölött van, akkor schizoform reakció lehetséges, de inkább neurotikus folyamatba ágyazva

+2 és +6 között a sch. Valószínűtlen

+2 alatt sch. Kizárható